

Käypä hoito -indikaattorit, ylähengitystieinfektiot

Ohessa kuvatut indikaattoriehdotukset pohjautuvat Käypä hoito -suositukseen Nielutulehdus (2013), Sivuontelotulehdus (2013) ja Välikorvatulehdus (äkillinen) (2010).

	Peruste hoitosuosituksesta (näytön aste)	Laatukriteeri	Tyyppi ja kohde (organisaatio ja potilaat)	Mittari	Aineiston (Tiedon) lähde	Aika
1.	<p>Flunssan yhteydessä esiintyy nenän tukkoisuutta, erityistä ja sivuontelo-oireita, jotka useimmiten paranevat itsestään eivätkä yleensä vaadi aktiivista hoitoa (B).</p> <p>Äkillinen keuhkoputkitulehdus on yleensä viruksen aiheuttama infektio. Silloin, kun alahengitystietulehdusta sairastavalla ei ole keuhkokuumeeseen viittaavia oireita tai löydöksiä, antibioottihoito ei nopeuta oireiden häviämistä tai vähennä uusintakäyntejä. (A)</p>	Aikuisten epäspesifeihin ylähengitystieinfektioihin ei tule määrätä antibioottihoitoa.	<p>Prosessimittari, joka kuvaa hoidon toteutumista</p> <p>Potilaat (≥18-vuotiaat), joiden diagnoosiksi kyseisessä palvelutapahtumassa on määritetty määrittämätön äkillinen ylähengitystieinfektio (J06.9) tai akuutti keuhkoputkien tulehdus (J20).</p> <p>Poissulku: Potilaat, joilla on keuhkohtaumatauti (J44.8) tai kyseisessä palvelutapahtumassa diagnoosina keuhkohtaumataudin äkillinen pahenemisvaihe (infektio) (J44.0)</p>	Osuus potilaista, joilla on epäspesifisen ylähengitystieinfektion diagnoosi (J06.9, J20) ja, joille on samassa palvelutapahtumassa määrätty antibiootti (ATC J01).	<p>Auditointi tai potilaskertomustietojen analyysi.</p> <p>Auditoinnissa pystytään ottamaan huomioon potilaat, joille antibiootti on määrätty varalle.</p> <p>Lisäksi tietolähteenä voidaan käyttää Kelan reseptirekisteriä.</p>	Otoksena tietyllä aikavälillä tai kaikkien potilaiden ajoitettu potilaskertomustietojen seuranta
2.	Penisilliini on streptokokki (StrA) Nielutulehduksen ensisijainen mikrobilääke hyvän tehon ja edullisten käyttökustannusten vuoksi. (C)	StrA nielutulehdus (ei toistuva) (J02.0) hoidetaan penisilliinillä.	<p>Prosessimittari, joka kuvaa hoidon toteutumista.</p> <p>Potilaat, joiden diagnoosiksi kyseisessä palvelutapahtumassa määritetään StrA</p>	Osuus potilaista, joilla on StrA nielutulehdus ja, joille on samassa tai sitä välittömästi seuraavassa palvelutapahtumassa määrätty jokin muu antibiootti kuin penisilliini	Auditointi tai potilaskertomustietojen analyysi	Otoksena tietyllä aikavälillä tai kaikkien potilaiden ajoitettu potilaskertomustietojen seuranta

	Peruste hoitosuosituksesta (näytön aste)	Laatukriteeri	Tyyppi ja kohde (organisaatio ja potilaat)	Mittari	Aineiston (Tiedon) lähde	Aika
	Toistuvan infektion suositeltava lääkitys on kefaleksiini tai kefadroksiini, jotka ilmeisesti hävittävät StrA:n penisilliiniä tehokkaammin. (B)		nielutulehdus (J02.0) ja, joilla ei ole penisilliiniallergiaa. Poissulku: Potilaat, joille on kirjattu StrA nielutulehdus diagnoosi edeltävän kuukauden aikana tai, joilla on ollut vuoden aikana neljä, tai 6 kk aikana kolme StrA nielutulehdusta.	(ATC J01 pois lukien fenoksimetyylipenisilliini J01CE02). Mittarista voidaan edelleen selvittää mitä antibiootteja on määrätty.		
3.	Ennen antibioottihoitoa StrA on osoitettava nieluviljelyllä tai pikatestillä. Virukset aiheuttavat suurimman osan akuuteista nielutulehduksista. Akuutti nielutulehdus on yleensä lievä ja itsestään parantuva tauti.	Potilailla, joille on nielutulehduksen (J02) hoitoon määrätty antibioottikuuri, StrA-positiivisuus on osoitettu nieluviljelyllä tai pikatestillä.	Prosessimittari, joka kuvaa diagnostiikkaa ja hoidon toteutumista. Potilaat, joiden diagnoosiksi kyseisessä palvelutapahtumassa on määritetty akuutti nielutulehdus (J02) ja, joille on 0–3 vuorokauden kuluessa diagnoosin asettamisesta määrätty antibioottikuuri (ATC J01)	Osuus potilaista (dg J02 ja määrätty antibiootti), joilla StrA on osoitettu samassa palvelutapahtumassa määrättyllä nieluviljelyllä (KL 2703) tai StrA-pikatestillä (KL 3635).	Auditointi tai potilaskertomustietojen analyysi	Otoksena tietyllä aikavälillä tai kaikkien potilaiden ajoitettu potilaskertomustietojen seuranta
4.	Kaikututkimuksen osuvuus äkillisen sivuontelotulehduksen diagnostiikassa on verrattavissa natiiviröntgentutkimukseen. (A) Radiologinen kuvantaminen on aiheellista vain voimakasoireisilla tai äkilliset	Radiologista kuvantamista ei käytetä äkillisen sivuontelotulehduksen (J01.0 tai J01.1) diagnostiikassa.	Prosessimittari, joka kuvaa diagnostiikkaa. Potilaat (≥7-vuotiaat), joiden diagnoosiksi kyseisessä palvelutapahtumassa on määritetty äkillinen sivuontelotulehdus (J01). Poissulku: potilaat, joilla on edeltävän kuukauden ajalta äkillisen sivuontelotulehduksen	Osuus potilaista, joilla on äkillinen sivuontelotulehdus (dg J01) ja joille on samassa palvelutapahtumassa tehty NSO-rtg kuvaus.	Auditointi tai potilaskertomustietojen analyysi	Otoksena tietyllä aikavälillä tai kaikkien potilaiden ajoitettu potilaskertomustietojen seuranta

	Peruste hoitosuosituksesta (näytön aste)	Laatukriteeri	Tyyppi ja kohde (organisaatio ja potilaat)	Mittari	Aineiston (Tiedon) lähde	Aika
	<p>sivuontelotulehdukset toistuvat tai epäillään komplikaatiota.</p> <p>Toistuvissa äkillisissä sivuontelotulehduksissa radiologisista tutkimuksista on hyötyä diagnoosin varmistamiseksi.</p>		<p>diagnoosi (J01.0 tai J01.1) TAI joilla on edeltävän vuoden aikana ≥ 3 aiempaa sivuontelotulehdusdiagnoosia (J01)</p>			
6.	<p>Antibioottien välillä ei liene tehoeroja äkillisen välikorvatulehduksen hoidossa. (C)</p> <p>Ensisijaiset äkillisen välikorvatulehduksen hoidossa käytettävät antibiootit ovat amoksisilliini ja penisilliini.</p>	<p>Kun antibioottihoitoon päädytään, äkillinen välikorvatulehdus (H66) hoidetaan amoksisilliinilla tai penisilliinillä.</p>	<p>Prosessi, PTH</p> <p>Potilaat, joiden diagnoosiksi kyseisessä palvelutapahtumassa on määritetty äkillinen välikorvatulehdus (H66) ja joilla ei ole penisilliiniallergiaa</p> <p>Poissulku: potilaat, joille on kirjattu äkillinen välikorvatulehdus diagnoosi (H66) edeltävän kuukauden aikana.</p>	<p>Osuus potilaista, joilla on äkillinen välikorvatulehdus ja joille ei ole määrätty antibioottia (ATC J01) tai on määrätty amoksisilliini tai penisilliini (J01CA04 ja J01CE02) samassa palvelutapahtumassa.</p>	<p>Auditointi tai potilaskertomustietojen analyysi</p>	<p>Otoksena tietyllä aikavälillä tai kaikkien potilaiden ajoitettu potilaskertomustietojen seuranta</p>